

สรุปมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐
เรื่อง การชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

.....

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ขั้นตอนการขอจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

๑.๑ กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการ

๑.๑.๑ การยกร่างกฎหมาย ไม่ควรมีข้อกำหนดให้มีการจัดตั้งส่วนราชการใหม่ (ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งกรม หรือสำนัก/ กอง)

๑.๑.๒ หากจะมีการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับกรม ให้กระทรวงขอจัดตั้งส่วนราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ให้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม จะต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

(๓) ให้กระทรวงที่ประสงค์จะขอจัดตั้งส่วนราชการ จัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณาตามแบบคำชี้แจงประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการ

๑.๒ กรณีการขอจัดตั้งองค์การมหาชน

๑.๒.๑ การยกร่างกฎหมาย ไม่ควรมีข้อกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การมหาชนใหม่

๑.๒.๒ การจัดตั้งองค์การมหาชน ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ และ ๓ เมษายน ๒๕๕๐

๒. การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้มีการตราพระราชบัญญัติ

๒.๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบเหตุผลความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติของส่วนราชการตามประเด็น (Check list) ทั้ง ๑๐ ประเด็น หากพบว่าส่วนราชการใดไม่ตอบประเด็นทั้ง ๑๐ ประเด็นดังกล่าว ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นๆ คืนไปยังส่วนราชการทันที

๒.๒ ในการตรวจพระราชบัญญัติของคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้กรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบเหตุผลความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติตาม ๑๐ ประเด็นดังกล่าวก่อน หากพบว่าส่วนราชการไม่ได้ตอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนมาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการตอบประเด็นทั้ง ๑๐ ประเด็นก่อน

สรุปมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑
เรื่อง การขอจัดตั้งหน่วยงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ

.....

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ส่วนราชการดำเนินการในการรองรับการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยต้องพิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน และหากมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ควรจัดตั้งเฉพาะที่มีเหตุผลความจำเป็นและคำนึงถึงค่าใช้จ่าย สรุปสาระสำคัญมีดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ ด้าน มีข้อเสนอการปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการเพื่อรองรับการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

๑.๑ การขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ จำนวน ๓๑ หน่วยงาน โดยแบ่งออกเป็น

๑.๑.๑ การขอจัดตั้งหน่วยงานระดับกรม จำนวน ๙ หน่วยงาน

๑.๑.๒ การขอจัดตั้งหน่วยงานภายใต้กรม จำนวน ๑๓ หน่วยงาน

๑.๑.๓ อื่นๆ เช่น องค์การมหาชน หรือองค์กรอิสระ เป็นต้น จำนวน ๙ หน่วยงาน

๑.๒ การขอปรับปรุงบทบาทภารกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ จำนวน ๒๔ หน่วยงาน

๑.๓ การขอจัดตั้งหน่วยงานที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร. จำนวน ๒๑ หน่วยงาน

๒. การขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ตามร่างแผนการปฏิรูปประเทศดังกล่าวไม่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่มีเป้าหมายให้ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง

๓. ในคราวประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติให้ส่วนราชการที่จะจัดตั้งหน่วยงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ พิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรก สำหรับข้อเสนอการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ไม่ควรมีผลผูกพันกับส่วนราชการในทันที และหากมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ควรจัดตั้งเฉพาะที่มีเหตุผลความจำเป็นและคำนึงถึงค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. ศึกษาเรื่องดังกล่าวในรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็นและความคุ้มค่าในการจัดตั้งให้ชัดเจนควบคู่ไปด้วย

สรุปมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
เรื่อง การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

.....

๑. คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ เพื่อให้การบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว รวดเร็ว และสามารถตอบสนองต่อประชาชนได้อย่างทันทั่วถึง โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จะมอบอำนาจให้ส่วนราชการพิจารณาจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมได้เอง ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

๑.๑ เป็นการจัดโครงสร้าง (Rearrange) โดยไม่เพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการและจำนวนกองที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการยังคงเท่าเดิม เช่น การยุบเลิก/ ยุบรวมกองเดิม และจัดตั้งกองใหม่เพื่อรับผิดชอบภารกิจใหม่ๆ ตามยุทธศาสตร์ นโยบายและภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ทั้งนี้ หากเป็นการจัดโครงสร้างส่วนราชการของภารกิจสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วย งานยุทธศาสตร์และแผนงาน งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร งานตรวจราชการ งานบริหารทรัพยากรบุคคล งานบริหารการคลัง งานกฎหมาย งานการต่างประเทศ งานพัฒนาบุคลากร และงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ยังคงให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดไว้

๑.๒ เป็นการจัดหน่วยงานของส่วนราชการส่วนกลางในภูมิภาคใหม่โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่ รวมถึงการย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง ตามการจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่

๑.๓ เป็นการจัดหน่วยงานในต่างประเทศใหม่โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศประเภทเดียวกัน หรือจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน

ในส่วนของการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีเพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการ เช่น การจัดตั้งกอง การจัดตั้งหน่วยงานส่วนกลางในภูมิภาค การจัดตั้งส่วนราชการภูมิภาค การจัดตั้งหน่วยงานภายในต่างประเทศขึ้นใหม่ เป็นต้น ให้ส่วนราชการดำเนินการตามขั้นตอนปกติ (เป็นไปตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๘ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๙)

๑.๔ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ว่าอาจพิจารณาให้ตำแหน่งผู้อำนวยการกองของกองเดิมที่ปรับปรุงบทบาทภารกิจคงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง และให้ตำแหน่งผู้อำนวยการกองของกองที่จัดตั้งใหม่เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง โดยไม่ต้องมีการประเมินคุณภาพงานของตำแหน่งด้วยโปรแกรมการประเมินค่างาน (Jethro) แต่ให้คณะกรรมการกำหนดตำแหน่งระดับสูงของกระทรวงพิจารณาประเมินคุณภาพของตำแหน่งโดยการเทียบเคียงความยุ่งยากซับซ้อนของงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีให้สำนักงาน ก.พ.ร. ได้รับความเห็นของกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๒. คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ และให้สำนักงาน ก.พ.ร. แก้ไขหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่สำนักงาน ก.พ.ร. ปรับปรุงแก้ไขใหม่ ดังนี้

๒.๑ จัดตั้ง...

๒.๑ จัดตั้งคณะทำงานฯ ตามแนวทางที่กำหนดไว้เดิม โดยมีการกำหนดเพิ่มเติมใน ๒ ส่วน คือ

๒.๑.๑ กำหนดให้มีเงื่อนไขเพิ่มเติมในการจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ได้แก่ (๑) ภารกิจไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ (๒) ความสอดคล้องของภารกิจของหน่วยงานกับ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล แผนการปฏิรูปประเทศ และมติคณะรัฐมนตรี พร้อมเหตุผลความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงหน่วยงาน (๓) ผลสัมฤทธิ์ ตัวชี้วัดการดำเนินงานที่ชัดเจน (๔) แสดงกระบวนการดำเนินงานระหว่าง หน่วยงานภายในกรม และ (๕) กรณีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศใหม่ (โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน) ต้องไม่ขัดกับ นโยบายด้านการต่างประเทศและไม่กระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ตลอดจนคำนึงถึงงบประมาณ ผลประโยชน์ และความคุ้มค่าของประเทศ

๒.๑.๒ สำนักงาน ก.พ.ร. จะสร้างกลไกการทำงานร่วมกับสำนักงาน ก.พ.และส่วนราชการ ในการพิจารณาการแบ่งส่วนราชการภายในกรมเพื่อให้ได้ข้อยุติเกี่ยวกับเรื่องหน้าที่และอำนาจของหน่วยงาน กรอบอัตรากำลัง และหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง และนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างฯ ต่อไป

๒.๒ คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างฯ พิจารณาคำขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ภายในกรม

เมื่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างฯ มีมติเห็นชอบคำขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ภายในกรมแล้ว ให้ปลัดกระทรวงโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีเสนอคำขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ภายในกรมพร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างฯ และหนังสือเสนอความเห็นของ หน่วยงานกลางมายังสำนักงาน ก.พ.ร. ทั้งนี้ หากมีความเห็นแย้งระหว่างกระทรวงและหน่วยงานกลางให้ส่ง สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณา

๒.๓ สำนักงาน ก.พ.ร. ตรวจสอบความถูกต้องของผลการพิจารณาคำขอปรับปรุงโครงสร้างการ แบ่งส่วนราชการภายในกรมที่ผ่านคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างฯ แล้วรายงาน ก.พ.ร. เพื่อทราบ และแจ้งผลให้ ส่วนราชการดำเนินการต่อไป

๒.๓.๑ กรณีที่ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ ให้ส่วนราชการจัดส่ง กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

๒.๓.๒ กรณีที่ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ให้ส่วนราชการดำเนินการตาม ขั้นตอนปกติ เช่น การออกประกาศกระทรวง เป็นต้น

๓. ให้สำนักงาน ก.พ. นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและความเห็นของกระทรวง แรงงานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่ง และการประเมินคุณภาพงานของตำแหน่งตาม หลักเกณฑ์การประเมินค่างานของตำแหน่ง เสนอต่อคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเพื่อพิจารณาทบทวนต่อไป

๔. ให้กระทรวงการต่างประเทศ แก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒ เกี่ยวกับการจัดตั้งหรือรวมหน่วยงานในต่างประเทศ กรณีไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงานในต่างประเทศ